

STYCZEŃ 2014r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

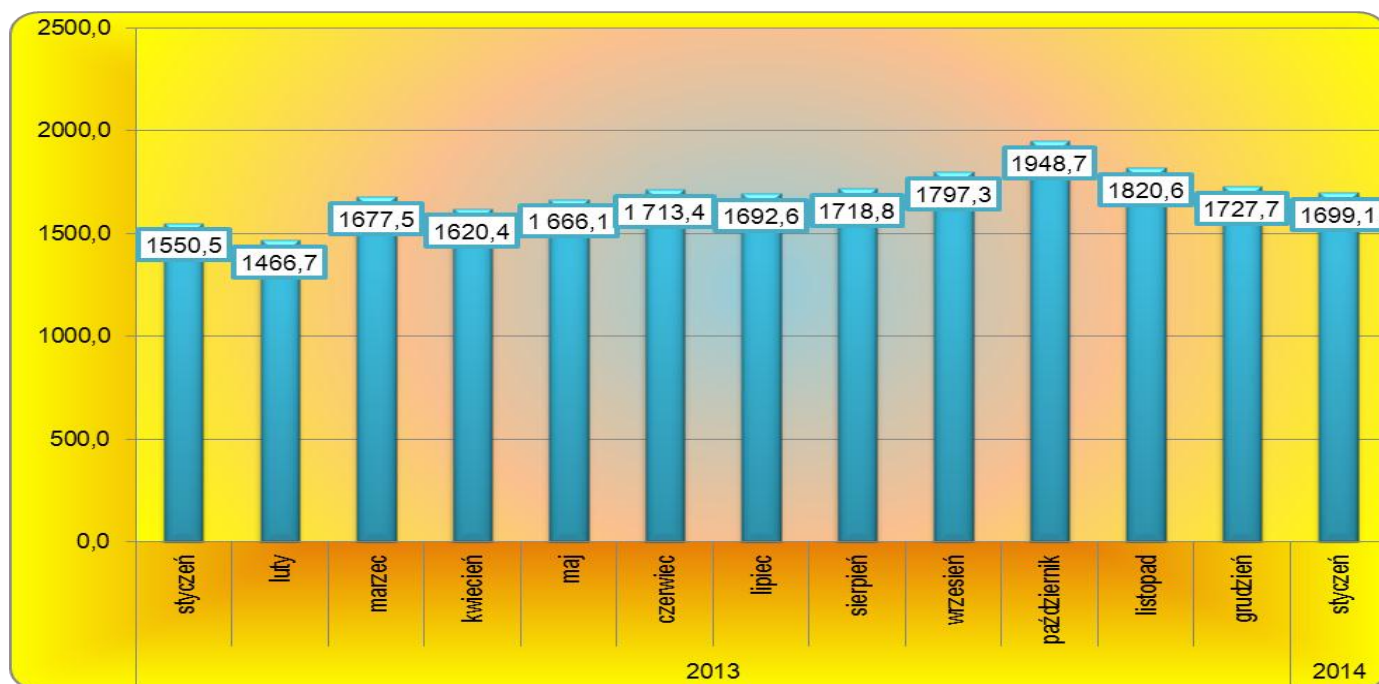
Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Dominika Karpowicz
2. Marta Sosnowska

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/8573>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: styczeń 2013r. – styczeń 2014r.
(w mln zł, w cenach bieżących).

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI STYCZEŃ 2014 r.

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2012	IV kw. 2012	I kw. 2013	II kw. 2013	III kw. 2013
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	822,7	1082,4*	174,0	419,9	654,0
	Polska	66 258,5	99 719,0	17 103,4	40 997,3	66 665,5
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	23 468,3	31 924,0	7 884,0	15 916,6	24 291,4
	Polska	1 760 310,2	2 383 226,7	551 403,9	1 141 214,9	1 754 751,4
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	23 037,7	31 367,4	7 600,3	15 326,6	23 404,2
	Polska	1 679 033,6	2 283 868,1	529 498,3	1 087 890,5	1 671 980,1
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	566,0	724,8	176,7	460,2	745,9
	Polska	74 080,4	99 114,4	22 741,6	48 147,4	75 846,3
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	431,0	562,0	283,9	590,2	887,3
	Polska	81 237,9	99 372,0	21 879,1	53 310,4	82 793,2
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	327,1	408,4	208,4	476,0	726,9
	Polska	67 229,6	82 116,9	17 622,8	45 442,0	70 297,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	1,8	1,8	3,6	3,7	3,7
	Polska	4,6	4,2	4,0	4,7	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	1,4	1,3	2,6	3,0	3,0
	Polska	3,8	3,4	3,2	4,0	4,0

* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2013	XII 2013	I 2014
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)		94 662	96 517	96 387
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	woj. podlaskie	73 871	75 021	74 840
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 550,5	1 727,7	1 699,1
	Polska	90 570,1	90 589,7	93 386,9
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	112,1	223,1	109,0
	Polska	3 754,5	9 880,6	3 547,2
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	83,4	112,2	89,7
	Polska (poprzedni m-c=100)	79,4	117,3	78,7

* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.

Komentarz:**Indykatory styczniowe w woj. podlaskim:**

- Kwartałne wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw w woj. podlaskim w 2013r. omówiono w październikowym numerze „Indykatorów”.
- W końcu stycznia 2014 r. w gospodarce województwa funkcjonowało 96 387 podmiotów gospodarczych czyli o 130 (0,1%) podmiotów mniej niż przed miesiącem oraz o 1 725 (1,8%) więcej niż przed rokiem. Zdecydowana większość z nich, 74 840 (77,6%), to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu stycznia br. liczba tych podmiotów spadła o 181 (0,2%) w porównaniu do grudnia 2013r., oraz wzrosła 969 (1,3%) w relacji do stycznia 2013r.
- W styczniu 2014 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu do ubiegłego miesiąca o 28,6 mln zł (1,7%), a w relacji do stycznia 2013 r. wzrost o 148,6 mln zł (9,6%).
- Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) zrealizowana w styczniu 2014 r. ukształtowała się na poziomie 109,0 mln zł i była niższa o 114,1 mln zł (51,1%) niż w poprzednim miesiącu oraz o 3,1 mln zł (2,8%) w odniesieniu do stycznia 2013r.
- Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w styczniu 2014 r., w porównaniu do grudnia 2013 r. spadła o 22,5 pkt. proc., w odniesieniu do stycznia 2013 r. zanotowano jej wzrost o 6,3 pkt. proc.

Indykatory styczniowe w Polsce:

- Kwartałne wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw w Polsce w 2013r. omówiono w październikowym numerze „Indykatorów”.
- W styczniu 2014 r. zaobserwowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 2 797,2 mln zł (3,1%) w stosunku do poprzedniego miesiąca, natomiast w odniesieniu do stycznia 2013r. odnotowano jej wzrost o 2 816,8 mln zł (3,1%).
- Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) w styczniu 2014 r. była niższa o 6 333,4 mln zł (64,1%) od wyniku osiągniętego w poprzednim miesiącu, a także w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 207,3 mln zł (5,5%).
- W zakresie sprzedaży detalicznej towarów odnotowano spadek jej dynamiki o 38,6 pkt. proc. w porównaniu do ub. miesiąca oraz spadek o 0,7 pkt. proc. w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentację projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
 - przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
 - pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.
- Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną nie mającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

*W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w **cenach bieżących**, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany **ceny stałe** (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny, nr 1, GUS, Warszawa 2014.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 1/2014, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2014.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.*
5. www.stat.gov.pl.

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2013r. – styczeń 2014r. (w zł)

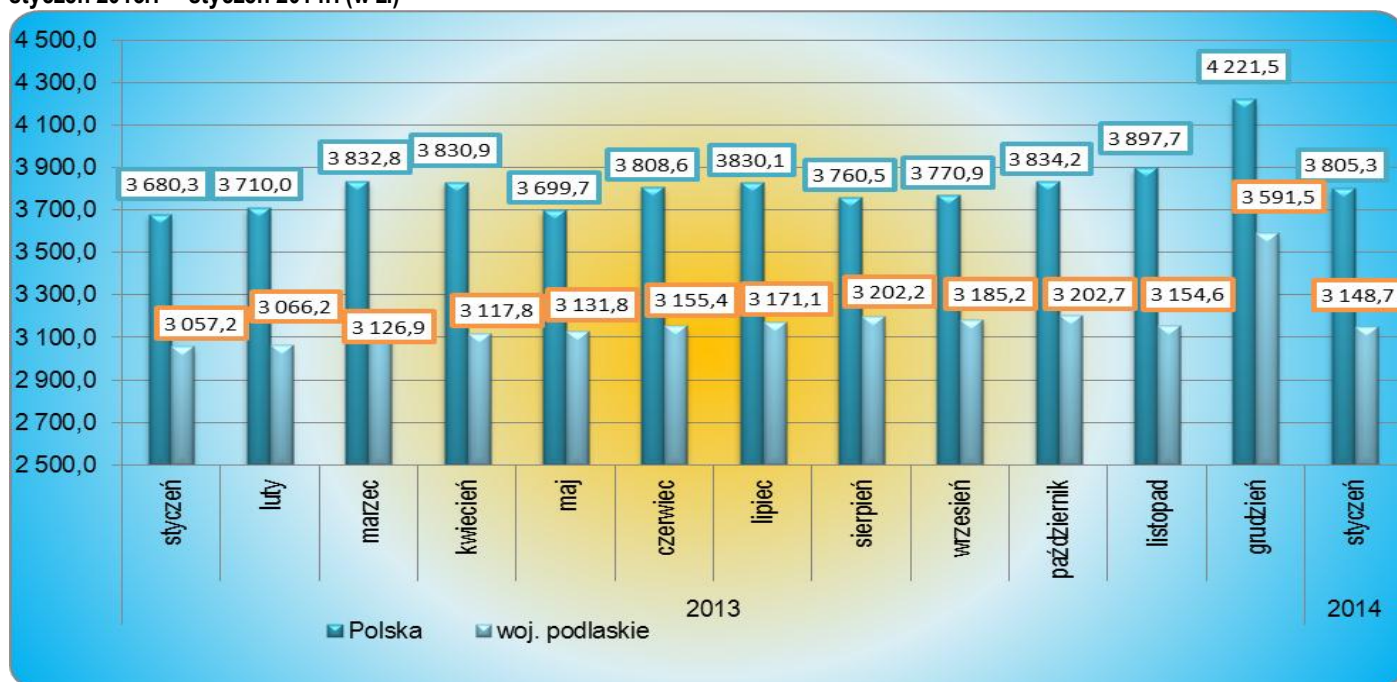

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2012	I kw. 2013	II kw. 2013	III kw. 2013	IV kw. 2013
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 199,7*	1 197,4*	1 196,5*	1 195,8	.
	Polska	38 533*	38 512	38 502	38 507*	38 496
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	102,7	101,0	100,2	100,7	.
	Polska	102,9*	101,3*	100,5	101,1	100,7

* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2013	XII 2013	I 2014
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	101,7	100,7	.
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	3 057,2	3 591,5	3 148,7
	Polska	3 680,3	4 221,5	3 805,3

Komentarz:

Indykatory styczniowe w woj. podlaskim:

- GUS oszacował liczbę ludności woj. podlaskiego na koniec III kw. 2013 r., która wyniosła 1 195,8 tys. osób.
- Inflację oszacowano dla III kwartału 2013 r. na poziomie 100,7 czyli o 0,5 pkt. proc. wyższym niż w II kwartale 2013r. i o 3,1 pkt. proc. niższym niż w III kwartale 2012 r.
- Przeciętne wynagrodzenie brutto podlaskich pracowników w styczniu br. było niższe od przeciętnego w kraju średnio o ok. 656,6 zł. Jego poziom w skali województwa spadł w odniesieniu do grudnia 2013 r. o 442,8 zł (12,33%), a w relacji do stycznia 2013 r. wzrósł o 91,5 zł (3,0%).

Indykatory styczniowe w Polsce:

- W końcu IV kwartału zanotowano 38 496 tys. mieszkańców Polski, co oznacza wzrost liczby ludności w porównaniu do ubiegłego kwartału o 38 tys. oraz spadek o 37 tys. w relacji do końca 2012r.
- W IV kwartale 2013r. dynamika inflacji osiągnęła poziom 100,7 i zmniejszył się, tak w odniesieniu do poprzedniego kwartału – o 0,4 pkt. proc., jak i w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego – o 2,2 pkt. procentowego. Należy nadmienić, że poziom inflacji w ujęciu miesięcznym na koniec stycznia 2014r. nie został oszacowany.
- W styczniu 2014r. przeciętna płaca w sektorze przedsiębiorstw wyniosła 3 805,3 zł i spadła o 416,2 zł (9,9%) biorąc pod uwagę poprzedni miesiąc. Porównując styczniowe płace w skali kraju do analogicznego okresu roku ubiegłego, zauważa się ich wzrost o 125 zł (3,4%).

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

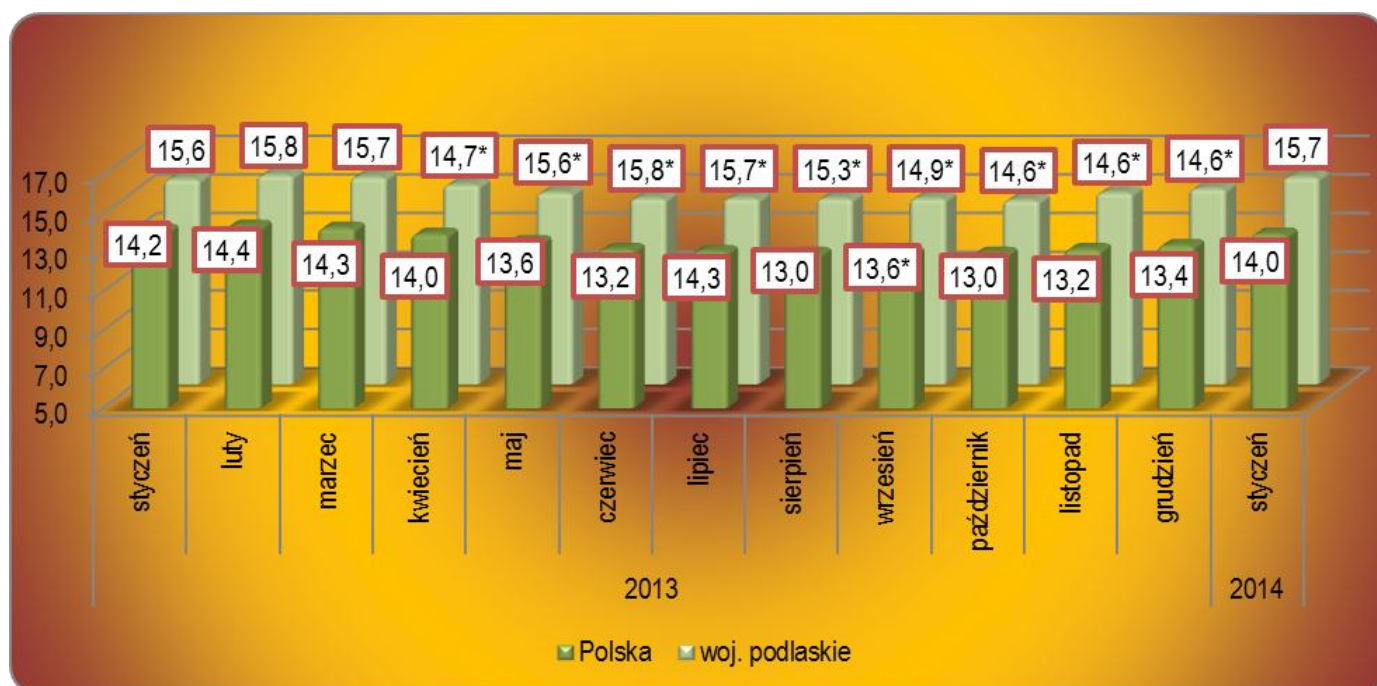
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 1, GUS, Warszawa 2014.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za I-IV kwartał 2013 r., Białystok 2013.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 1/2014, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2014.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2013r. – styczeń 2014r. (w %).

* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2013r. – styczeń 2014r.

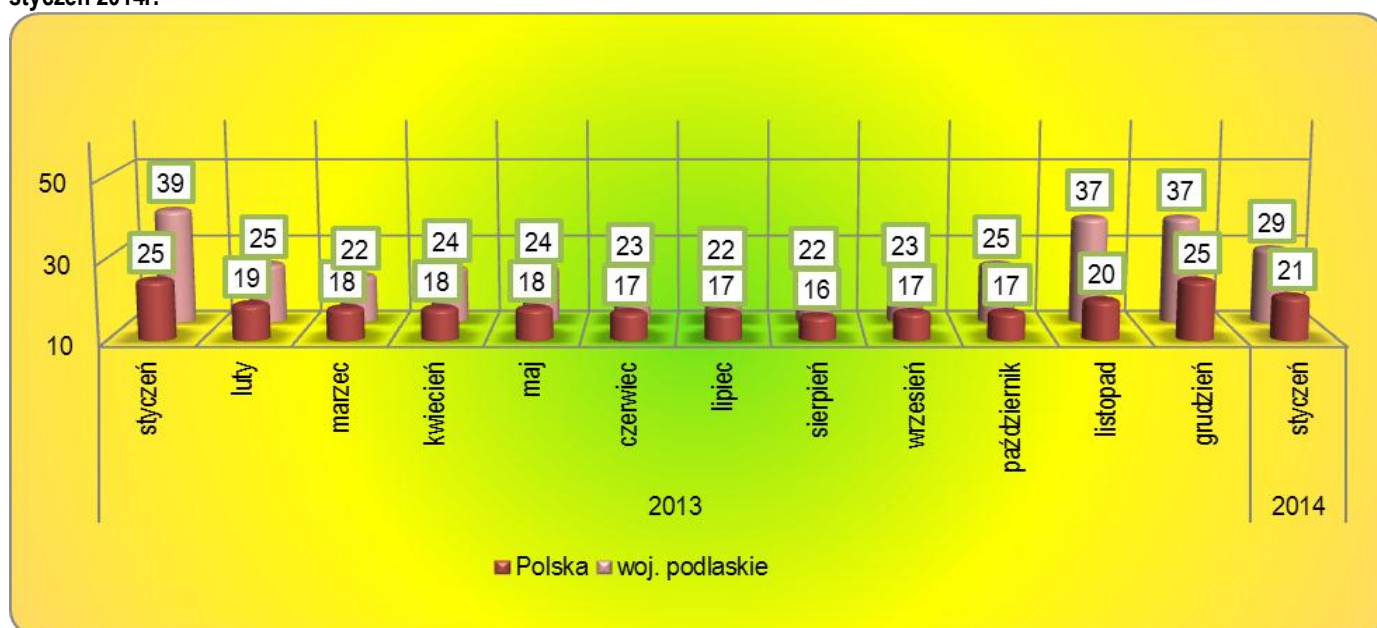

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym*		IV kw. 2012	I kw. 2013	II kw. 2013	III kw. 2013	IV kw. 2013
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	510	500	494	494	526
	Polska	17 394	17 235	17 342	17 452	17 413
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	56,0	54,8	55,6	55,7	56,0
	Polska	56,0	55,5	55,9	56,2	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	50,3	49,2	49,9	50,2	50,8
	Polska	50,4	49,3	50,0	50,7	50,6

*Prezentowane wyniki aktywności zawodowej zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach opracowania. Wyniki badania zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i dłużej (dotychczas było to 3 miesiące i więcej). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys. osób.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2013	XII 2013	I 2014
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw***	woj. podlaskie	98 013	96 773	97 090
	Polska*	5 507	5 491	5 506
sektor publiczny	woj. podlaskie	9 463	9 374	9 425
sektor prywatny	woj. podlaskie	88 550	87 399	87 665
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	15,6	15,1	15,7
	Polska	14,2	13,4	14,0
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	9 402	6 850	8 111
	Polska	317 936	230 205	269 240
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	4 309	5 503	4 951
	Polska	159 007	188 354	166 461
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	73 798	70 889	74 049
	Polska	2 295 744	2 157 883	2 260 662
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	10 037	7 291	7 935
	Polska	399 234	297 778	316 473
kobiety	woj. podlaskie	33 294	32 303	33 343
	Polska	1 155 892	1 099 456	1 135 391
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	25 345	24 839	25 883
	Polska	1 010 145	954 830	1 001 195
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	4 890	4 477	4 773
	Polska	137 856	121 195	128 436
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 531	1 376	1 460
	Polska	35 446	29 881	32 839
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	2 328	2 554	2 608
	Polska	100 675	113 462	117 892
cudzoziemcy	woj. podlaskie	336	345	355
	Polska	3 768	3 939	4 118
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	15 653	14 197	14 838
	Polska	456 871	401 037	420 263
Z ogółem kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	6 983	7 102	7 317
	Polska	235 695	239 236	245 112
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	40 012	41 082	42 620

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI STYCZEŃ 2014 r.

	Polska	1 127 618	1 158 705	1 207 712
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	16 911	17 647	18 296
	Polska	516 556	524 558	546 331
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	22 305	22 440	23 457
	Polska	671 619	645 193	675 449
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie	21 943	21 279	21 993
	Polska	554 761	526 550	545 396
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	37 953	35 952	37 604
	Polska	1 277 959	1 194 192	1 254 332
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 955	5 070	5 269
	Polska	200 345	202 716	210 909
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	1 620	1 617	1 709
	Polska	44 189	46 313	49 004
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie	3 937	4 150	4 257
	Polska	116 412	116 354	120 551
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	1 478	1 308	1 897
	Polska	64 015	46 263	76161
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	802	376	1 065
	Polska	26 688	11 028	29 214
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	39	37	29
	Polska	25	25	21

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

*** od lipca 2013 dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw prezentowane są dla woj. podlaskiego w liczbach bezwzględnych.

Komentarz:
Indykatory styczniowe w woj. podlaskim:

- W IV kwartale 2013r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 526 tys. i była o 32 tys. większa od danych w ub. kwartale oraz o 16 tys. od poziomu osiągniętego w analogicznym kwartale roku ubiegłego. Ponadto w okresie od IV kw. 2012r. do IV kw. 2013r. notowano z miesiąca na miesiąc wzrost aktywnych zawodowo średnio o 2,6 tys. Wskaźnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie sprzed analogicznego okresu roku ubiegłego - wyniósł 56,0% (był więc o 0,3 pkt. proc. wyższy niż w III kw. 2013r.). Wskaźnik zatrudnienia ukształtował się na poziomie 50,8%, tj. odpowiednio o 0,6 pkt. proc. oraz 0,5 pkt. proc. wyższym niż III kwartale 2013r. oraz IV kwartale 2012r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w styczniu 2014 r. ukształtowało się na poziomie 97 090 osób, a więc wzrosło w relacji do ub. miesiąca o 317 osób (0,3%). Natomiast w relacji do stycznia 2013r. odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia o 923 osoby (1,0%). W styczniu 2014r. w sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 87 665 osób, a więc o 266 osób (0,3%) wyższym niż w grudniu 2013 r. oraz spadło o 885 osób (1,0%) w relacji do stycznia 2013r. W sektorze publicznym przeciętne zatrudnienie wyniosło 9 425 osoby i było o 38 osób niższe niż w styczniu 2013r. oraz o 51 osób wyższe niż w poprzednim miesiącu.
- Stopa bezrobocia w styczniu 2014 r. osiągnęła poziom 15,7%, a więc w porównaniu do ub. miesiąca wzrosła o 0,6 pkt. proc., a w stosunku do stycznia 2013 r. o 0,1 pkt. proc.
- W końcu stycznia br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 74049 osób i była wyższa o 3160 osoby (4,5%) od zanotowanej w poprzednim miesiącu i o 251 osoby (0,3%) niż w styczniu ubiegłego roku.
- W styczniu 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowano 8 111 nowych bezrobotnych, tj. o 1 261 osób (18,4%) więcej niż przed miesiącem oraz o 1 291 osób (15,9%) mniej niż w styczniu ub. roku.
- W styczniu 2014 r. wyrejestrowano 4 951 osób, tj. o 552 osoby (10,0%) mniej niż przed miesiącem i o 642 osoby (13,0%) więcej niż rok wcześniej.
- W styczniu 2014 r. w relacji do ub. miesiąca wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych notowano wzrosty liczby osób zarejestrowanych. Największy procentowy wzrost dotyczył osób z prawem do zasiłku - o 644 osoby (8,8%), najniższy natomiast - osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy - 2,1%. Biorąc pod uwagę wskaźniki z ubiegłego roku największy procentowy wzrost dotyczył osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy - o 280 osób (10,7%), a największy spadek - osób z prawem do zasiłku (26,5%).
- W styczniu br. do urzędów pracy zgłoszono 1 897 ofert zatrudnienia, tj. o 589 (45,0%) więcej niż przed miesiącem i o 419 (22,1%) więcej niż rok wcześniej. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w styczniu 2014 r., 1 065 ofert dotyczyło pracy subsydiowanej i stanowiły one 56,1% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy pracy. W styczniu br. było ich o 689 (183,2%) więcej niż w ub. miesiącu oraz o 263 (24,7%)

więcej niż rok wcześniej. W styczniu br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadło 29 osób bezrobotnych, czyli mniej niż w ubiegłym miesiącu oraz analogicznym okresie roku poprzedniego – odpowiednio o 8 i 10 ofert.

Indykatory styczniowe w Polsce:

- W IV kwartale 2013r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 17413 tys. i była o 39 tys. niższa od danych w ub. kwartale oraz o 19 tys. wyższa od poziomu osiągniętego w analogicznym kwartale roku ubiegłego. Ponadto w okresie od IV kw. 2012r. do IV kw. 2013r. notowano z miesiąca na miesiąc wzrost aktywnych zawodowo średnio o 25,5 tys. Wskaźnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 56,1% i był o 0,1 pkt. proc. niższy niż w III kw. 2013r. i o tyle samo wyższy od danych w IV kw. 2014r. Wskaźnik zatrudnienia ukształtował się na poziomie 50,6%, tj. o 0,1 pkt. proc. niższym niż w III kwartale 2013r. oraz 0,2 pkt. proc. wyższym niż IV kwartale 2012r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w styczniu br. zwiększyło się o 15 tys. osób (0,3%) w porównaniu do grudnia 2013 r., natomiast w relacji do stycznia 2013 r. poziom zatrudnienia spadł o 1 tys. (0,02%).
- Stopa bezrobocia w styczniu 2014r. osiągnęła poziom 14,0%, a więc w porównaniu do ub. miesiąca wzrosła o 0,6 pkt. proc., ale jednocześnie spadła o 0,2 pkt. proc. w stosunku do stycznia 2013r.
- W styczniu br. liczba bezrobotnych ukształtowała się na poziomie 2 260 662 osoby i była o 102 779 osób (4,8%) wyższa w porównaniu do ubiegłego miesiąca i o 35 082 osób (1,6%) niższa w porównaniu do stycznia 2013r.
- Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” wzrosła o 39 035 osób (17,0%) w odniesieniu do grudnia 2013r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego zmniejszyła się o 48 696 osób (18,1%).
- Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów spadła w porównaniu do grudnia 2013 r. o 21 893 osoby (11,6%), natomiast wzrosła w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 7 454 osób (4,5%).
- W relacji do poprzedniego miesiąca wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano wzrosty liczby zarejestrowanych. Największy procentowy wzrost dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia – o 2 958 (9,9%), najmniejszy natomiast – kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 2,5%. Biorąc pod uwagę wskaźniki z ubiegłego roku odnotowano zarówno wzrosty, jak i spadki liczby zarejestrowanych. Największy procentowy wzrost odnotowano wśród osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy – 17 217 osób (14,6%), a największy procentowy spadek obejmował osoby z prawem do zasiłku – 82 761 osób (26,2%).
- W styczniu 2014 r. do powiatowych urzędów pracy w całej Polsce wpłynęło 76 161 ofert pracy (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej), tj. o 29 898 (64,6%) więcej niż w grudniu 2013 r. oraz o 12 146 (15,9%) więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w styczniu 2014 r., 29 214 dotyczyło pracy subsydiowanej i stanowiły one 38,4% wszystkich ofert. W styczniu br. było ich o 18 186 (164,9%) więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 2 526 (8,6%) więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy wyniosła w styczniu 2014 r. 21, co oznacza spadek o 4 zarówno w odniesieniu do danych sprzed miesiąca, jak i analogicznego okresu roku ubiegłego.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,

f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązki ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 1, GUS, Warszawa 2014r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 1/2014, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2014.
- 4) *Sprawozdanie MPIPS - 01*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.
- 5) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 6) www.psz.praca.gov.pl
- 7) www.stat.gov.pl
- 8) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indyktorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>